

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 . . .

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Eröss Lajos beiktatása.

Az új püspök szózata.

Munka az egyházért — harc a klerikalizmus ellen.

Ma délelőtt iktatták be a tiszántúli egyházkerület új püspökét, Eröss Lajost fényes egyházi méltóságába. A beiktatási ünnepély ünnepe volt az egész magyar protestáns világnak, melynek majd minden egyházi és világi főembere jelen volt a püspöki installáción.

A beiktatás puritán módon egyszerű keretek között ment végbe, de jelentősége messze felülemelkedett a különben jelentős püspöki beiktatásokon. Különben jelentőséget és súlyt Eröss Lajos püspökbeszéde kölcsönözött az installációnak, amelyben az új püspök működésének irányelveit és egész programját szabta meg. Munka az egyházért és *harc a fenyegető klerikalizmus ellen.* Ez Eröss Lajos liberális programjának a gerince.

A püspök mai szózata, ugy lehet, történelmi jelentőségű. Aki ezt a szózatot ma a nagytemplomban férfias nyíltsággal, félre nem érthető szavakkal elmondta, Magyarország legnagyobb, vezető egyházkerületének a feje. Így tehát ez a szózat óriási sullyal esik a latba, ez a szózat Magyarország egy egész hitfelekezetének, számra a második, magyarságra a legelső hitfelekezete millióinak a szava.

Aki ezt a szózatot ma világgá bocsátotta, teljes tudatában volt szavai súlyának és jelentőségének. De más részről, érezte egész súlyával azt a kötelezettséget, ami a mai politikai viszonyok között reá, mint a magyar protestantizmus egyik legelső emberére, háramlott, hogy tudniillik vétőt kiáltson a klerikalizmus fenyegető veszedelme ellen, de egyszersmind tudtára adja azoknak, akiket illet, *hogya harcot kezdenek, a magyar protestánsok állanak a harc elebe.*

Világért sem mint provokálást és a legkevésbé sem kihívó modorban mondta ezeket Eröss Lajos püspök.

Nem is mondhatta így, mert hisz nyilvánvaló történelmi tény, hogy a felekezeti harcot mindig a klerikalizmus kezdték, a legujabbat is ők üzenték és szitják. Eröss Lajos azokat a szavakat a megtámadottak jogos önvédelmében, az igazuk tudatában levők önbizalmával, az évszázados küzdelmekre visszatekintők büszkeségével, de egyszersmind a józanul mérlegelők bölcs higadtságával mondta: *„Nemzeti szerencsétlenség volna most egy felekezeti háboru — mondotta — mi békét akarunk, de ha a reakció ellenünk tör, felvesszük a harcot, táborba szállunk!*

Ez a néhány szó valóban legtisztább képe a helyzetnek. Kétségtelenül nagy nemzeti szerencsétlenség volna egy új vallásháboru, de minden jel arra mutat, hogy a reakció erre törekszik. Nem kevés keserűséggel és jogos felháborodással mondta ki beszédében az új püspök a nyers igazságot: *A felekezetek viszonyossága ma csak papiroson van meg.* Ilyen körülmények között csak természetes, hogy a magyar reformátusok a tamadókkal szemben felvesszik a harcot.

A püspök programbeszédének másik pontja a református egyházért való lankadatlan munka. Munkálkodása ki fog terjeszkedni a református papnevelésre, programjában van a 48 XX. törvénycikk végrehajtása, küzdeni fog az országos törvényekben biztosított minden jogukért.

A püspök beszéde mély és nagy hatást tett a hallgatóság körében, melyen nem egyszer futott végig a helyeslés morája.

Egyházkerületi közgyűlés.

A püspök beiktatásának első mozzanata az egyházkerület mai közgyűlésében történt meg. A közgyűlést délelőtt 9 órakor nyitotta meg Dégenfeld József gróf

főgondnok. Ekkorára már alig egy két kivétellel, ugyszólván teljes számban együtt volt az egyházkerületi közgyűlés. Az ülés megnyitása előtt érdekes volt az ülésterem képe. Az egyházkerületi lelkesképviselők, de még több pap is, pártoson, egyházi díszben jelentek meg, s a sok fekete palást között élénk, de kellemes ellentétet képezett a világi képviselők nagyszámu, gyönyörű díszmagyarja.

Dávidházy János kárai le kész, legidősebb esperes imaja vezette be az ülést. Majd Degenfeld gróf főgondnok meleg szavakkal parentálta el az egyházkerület halotjait: Nagy István esperest, Garzó Gyulát, Kiss Albertet, Soltész Jácson és Tóth Józsefet, az öreg prof. szszort. Azután az egyházi állapotokat fejtegeti, hogy azok kedvezőtlenek, kitér a „Ne temere“ enciklikára, határozottan elutasítva annak intenciót, melyek nem alkalmasak a felekezeti béke ápolására, megemlíti a kath. autonómia ügyét is, melyet a kath. hierarchia miatt nem ter. kívánatosnak. Végre rátér az ülés tulajdonképeni programjára, s bejelenti a lezajlott püspökvalasztás eredményét, mely szerint 71 szótöbbséggel Eröss Lajos theologiai tanár, tanácsbíró a ref. egyház püspökévé megvalasztott. (Ejjezus!) Indítványozza, hogy küldöttség menjen az új püspökért. A küldöttség elnöke Sulyok István esperes, tagjai pedig Biki Karoly, Papp József, Domahidy Elemer és Gaál Kálmán lettek. A püspök megérkezéseig az elnök az ülést felfüggeszti.

A püspök esküje.

A küldöttség 10 órakor érkezett meg a terembe Eröss Lajos püspökkel. Mikor a püspök alakja látható lett a teremajtóban, a terembea egyszerre felhársant az eljen! A püspök láthatólag meghat. ment végig a termen s lépett az elnöki emelvényre. Egyszerű fekete palást, papi sapka volt rajta, méltóságát a ruházatban a püspököt megillető reverenda mutatta.

Dégenfeld gróf üdvözli az új püspököt rövid beszédben, egyuttal feltéve a kérdést.

— Elfogadja-e Eröss Lajos a püspöki széket?

Az új püspök rövid beszédben felelt a kérdésre.

Most dr. Baksa Lajos világi főjegyző felolvasta előtte az eskumintát.

Szebbnél szebb **Ujdonságok**

és mindennemű különlegességek
arany-, ezüst- és ékszer árukban érkeztek

Rose Dezső

ékszerész,
Piacz-utca 55. szám alatt, Hungária mell. ell.

A főgondnok újra feltette a kérdést: Hajlandó-e méltóságod e minta szerint megesküdni?

A püspök igenlőleg válaszol, egyúttal néhány szóban a kerület támogatását kéri a diszes, de terhes méltóságával együtt járó feladatok teljesítéséhez.

A főgondnok ezután kimondotta a határozatot: Az egyházkerület Eröss Lajos püspök megválasztását örömmel tudomásul veszi s őt méltóságában meg erősíti.

Ezre a főgondnok az ülést felfüggeszti.

A belktatás.

A nagytemplom tágas helyiségébe már a kora reggeli óráktól kezdve özönlött a közönség. Tíz órára minden talpalatnyi hely el volt foglalva. A kollégium diszterméből ide vonult át az egyházkerületi közgyűlés az egyházkerület elnök ségének, az esperesi karnak s az egyház megyei gondnoknak vezetésével. A menetet a jogakademia ifjúságának díszmagyarba öltözött küldöttsége nyitotta meg. Harangzugás és az orgona hangjai mellett foglalta el a padsorokat a palástdíszbe öltözött lelkészeknek s az egyházkerület világi előkelőségének diszes tomege.

Az ünnepélyt a főiskolai kántus éneke nyitotta meg. Az ének hatalmas akkordjai betöltötték a templom belsejét. A közönség után Eröss Lajos, az új püspök alakja jelent meg a szószéken. Magas szárnyalású, mély gondolatokban gazdag imát mondott, mely mély hatást keltett a hallgatóságban.

Most Degenfeld József gróf főgondnok emelkedett szólásra. Rövid beszédben bejelentette a püspökválasztás eredményét s felhívta a püspököt, hogy tegye le a hivatalos esküt. Eröss Lajos, Dávidházy esperes előmondása után erős hangon, emelt fővel mondta el az esküt.

Most következett az ünnepély legmeghatóbb akkusa. A püspök térdre borult, az egyházkerület három legdösebb esperese fejére tette a kezét s Dávidházy János magas szárnyalású imában kérte rá az Isten minden áldását.

Az ostoba féltékenykedés.

Bodor Pál nagyon szerette a feleségét. És nagyon féltékeny volt a feleségére.

Maga sem tudta, hogy miért. Nem volt éppen a legszebb ember a földön s így nem tudta elhinni, hogy olyan szép asszony, mint a felesége, csakugyan any nyira szeresse őt, mint ahogy ő akarta.

Amikor távol volt az asszonytól, csupa nyugtalanság volt az egész ember. Valami erős fantáziával nem dicsekedhetett. Ilyenkor azonban csodálatos színességgel es elevevésséggel tudott képzelődni. Eszébe jutott: mit csinálna, ha a felesége megcsálná. Megölné. Megfojtaná. Rettenetes volna! Érezte, hogy az asszony nélkül nem élhet. Azért küzdött, azért vergődött, hogy az övé lehessen. És egyszerre — valami gazember miatt — vége legyen mindennek. Ahogy imádta a feleségét azzal a gondolattal, hogy az azereti őt, úgy tudná gyűlölni, ha a felesége szíve elfordulna tőle. Oh, hányszor elmondta azt neki. Kétségbeesett bolond volt akkor is, mikor a legboldogabbnak kellett lennie. Semmi oka nem volt tulajdonképpen a féltékenykedésre, mert

Most ismét Degenfeld József gróf üdvözölte a püspököt, kifejtve, hogy az egyház érdekei egyetértő munkára van szükség. Csak jó egyetértéssel lehet az egyház ügyét előbbre vinni és munkálni, majd átadja neki az egyházkerület pecsétjét.

Ezután az esperesek és gondnokok egymásután szorítottak kezét a már beiktatott püspökkel, biztosítván őt ezzel arról, hogy terhes munkájában mindig támogatni fogják.

Eröss Lajos programja.

Ezután Eröss Lajos állott fel szólásra, hogy ismertesse azokat az irányelveket, amelyeket ő egyháza kormányzásában követni fog. Érti teljes mértékben azoknak a terheknek a súlyát, amelyeket az egyházkerület reá ruházott. Minden erejével igyekszik fog ezeknek a fontos, de gazdasági feladatoknak megfelelni. Legelső ezek között a reá bízott hívek lelki életének a gondozása. Hitet, erkölcsöt, szorgalmi életet akar teremteni mindenütt, ott is, ahol most hitetlenség, erkölcsnélküliség sorvasztja a lelkeket. Mivel pedig hitet csak az prédikálhat, akinek hite van, szükséges a theológus ifjúságot igazi istenfélemben nevelni, hogy nemes hivatásuknak meg tudjanak felelni. Működésének egyik fontos tere a theológus ifjúság nevelése lesz. Nagy gondot akar fordítani a theológus ifjúság tudományos képzésére. Eppen ezért meg kell hagyni a vizsgáldóság véleménynyilvánítás szabadságát, mert ez előfeltétele a tudományos közlésnek, aminek a révén művelt, színd, férfias, hitbuzgó káivinista papokat lehet nevelni.

A református egyház jogait érvényesíteni kívánja. Az országos törvényekben biztosított jogok érvényesítéséért fog küzdeni. Elengedhetetlen az 1848. XX. t. c. liberális végrehajtása. Mostani státusfőrfiaink nem merik liberálisan végrehajtani. Ameddig ez meg nem történik, a népiskolákat nem lehet kiadni az egyház kezéből. A 48. XX. t. c. végrehajtásához ragaszkodni kell. Az volna

ugyan az ideális állapot, ha a református egyház megélhetne a maga emberségéből. Ezt a törvényt akkor alkották meg az akkori liberális stótu-szerű férfiak, hogy a felekezeten egyformán segítsenek. Ma azonban a felekezetek közt a viszonyosság csak a papiroson van meg. Harcolni kell a felekezetek teljes viszonyosságának elvéért. Nem arról van szó — mondotta — hogy olyan jogokat aspiráljanak, amelyek nem illetnek meg, de olyanokat, melyek törvény folytán illetnek meg. A hazánkat mindnyájan egyformán a fiat vagyunk.

Ezután beszél a református lelkészek, tanárok, tanítók silány javadalmazásáról, amely szintén orvoslásra szorul.

A felekezeti békének teljes szívvel barátja. Elve, hogy ki-ki a maga hit szerint üdvözüljön. Minden embert testvérenek tekint, akinek hite van. Megtartja a vallási türelmet s igyekszik fog másokkal is megtartani azt.

A felekezeti békét istápolni akarja. Nemzeti szerencsétlenség volna, ha a mai viszonyok közt megbolygának a felekezeti békét. Mi békét akarunk — mondotta a püspök — felteszük, hogy má ok is azt akarják. De ha csatlakozunk, ha a reakció ellenünk tör, f-lyesszük a harcot, táborba szállunk s a táborban ott lesznek én is.

Ezután a főgondnok, az esperesek, lelkésztársai és hitsorsosai támogatást kéri. A reá váró kötelesség sulya alatt szinte összeroppan. De ha támogatják, ha kezét fogják valamennyien egymással, biztos a jövő. Beszédét így végzi: Itt álok, más-ként nem tehetek, Isten engem úgy segíljen.

Az egyházkerület nevében Sütő Kálmán esperes üdvözölte aztán a püspököt, mint az ecdésia militans első katonája s működésére isten áldó kegyelmét kérte.

A püspök ezután pásztori áldást adott a gyülekezetnek s a magasztos ünnepélyt a tanítóképzede énekkarának énekével véget ért.

Innen a kollégium disztermébe vonult

hiszen hitt a felesége becsületes-ségében, mint a haldokló az isten mindenhatóságában... és mégis minden percében megremegett arra a gondolatra, hogy hátha megcsalja, hátha nem szereti. Odaképzelte magát Bodor Pál, mint tragikus hőst, amikor a feleségének szeméreteti hűtlenségét, amikor kikérgeti a házból. Ha a legapróbb gyanút látja, ha a legelső hazugságon fogja, nem néz reá többet. Megöli. A vér elborította az arcát, ha arra gondolt, hogy valaki megcsokolhatná a felesége ajkát, hogy valaki — amíg ő odajár — lecukná ujjával a felesége szemét, ahogy ő szokta. Hiszen a nagyváros tele van léhűtő, sehonnaival, akik abból élnek, hogy a mások boldogságába belegázoljanak.

Mikor azután a képzelődéseinek vége szakadt, Bodor Pál edes boldogsággal, enyhítő nyugalommal mondta ki magában a végső szentenciát:

— Képtelenség! Örült képtelenség!
Bodor Pál elutazásáról csakhamar értesült az a fiatal ember, akit Bodor Pálné kedvesének mondott a táma. A köznapai nőnődítők fajtájából való volt. Bodor Pálné maga sem emlékezett már reá, hogy hol tett reá szert a fővárosban.

Talán valamelyik estélyen, talán a színházban, talán a villamoson. Az ura becsületes, komoly, jóra való ember volt, természetes tehát, hogy meg kellett csalnia. Reuteggett, hogy kiderült a hűtlensége, de nem tehetett róla.

A szerelmi kalandjai éppen ezért beillettek valami kisebb igényű rémregénynek. Az asszonyok találékonysága azonban őt sem hagyta cserben. Eleven, rendkívül beszédes két szemérről, alacsony homlokáról, vérpiros, duzzadó ajkairól le lehetett olvasni a ravaszszágot. A ki ismerte, érthetőnek találta volna Bodor Pál féltékenykedését. Ilyen asszony mellett hidegvérű, cinikus férjet elképzelni sem lehet.

Az ifju — a kegyeivel élő fiatal, divatos gyermek — este kilencig volt nála. Pontosan, percere rendezték ezeket a tiltott, szerelmi hírtóriákat. Az asszony főzte ki a terveket s a kedvese csak vak eszköze, szerkezetre berendezett gépje volt az ő parancsainak. Egy késés, egy sietés mind-nt tönkretelhetett volna.

Tíz felé járt az idő, a mikor Bodor Pál hazatért. Reggel u azott s estére már visszatér. Egy napnál hosszabb ideig nem tudott távolmaradni. A felesége

Alkalmi vétel

Női felöltők, boát és műfők nagy rakárta, angol divat. Kostüm-kelmék 65. 75 és 1 frt. Barchettek. Selymek úgy mint az összes árak leszállított szabott árakban kapható.

Színházi belépők 13 frt 50 kr.

Ifj. Klein Ignátz
Placc-utca, Kistemplom mellett.

át az egyházkerület elnöksége és az új püspök itt fogadta a tisztelgő küldöttségeket, melyek alapunkban között sorrendben tisztelegtek a püspök előtt

Bankett a Royalban.

Az installációs ünnepek záró akkordja az a bankett volt, amelyet a Royal-szálloda éttermében tartottak meg. Délután 2 órára volt jelezve a társasbéd kezdete, de már jóval a kitűzött idő előtt zsufolásig tele volt a tágas nagyterem, sőt sokan az utcára nyíló kisterembe szorultak. Ötszáz személyes bankettre készült Hauer Berálan, a Royal tulajdonosa és ez a szám egészen betelt, sőt talán még többen is résztvettek az ebéden.

Hanem még azok is tulságosan korán érkeztek, akik két óra után jöttek el. Telt, mult az idő és még mindig nem lehetett enni. A püspök késett. Kevéssel 8 óra előtt viharos taps és éljenzés hallatszik: jön Dégenfeld József gróf, az egyházkerület főgondnoka, akinek nagy része van abban, hogy a mai napnak olyan nagyon örülnek Debreczen és az egész egyházkerület kálvinista hívei. A gróf helyet foglal az asztalfő mellett, balra a püspöktől, aki még mindig késik. Az előszobában Rácz Károly bandája játszani kezd, de egyelőre nem tust buz, csak gyönyörű magyar dalokat, afféle haligató nótákat, amilyenek az ebédhez valók. A pincérek hozzálátnak a szervirozáshoz, körülhordozzák a leveses tálakat és megkezdődik a püspök bankett — a püspök nélkül. Öt perc múlva újabb taps. Afféle szünni nem akaró lelkes, zajos éljenzés, amilyen a nagy parlamenti szónoklatokat szokta követni. Még mindig nem a püspök. Az éljenzés Tisza István grófnak szól, aki pontosan megszokott jelenni minden egyházkerületi közgyűlésen s a maról sem akart elmaradni, sőt a bankettre is eljött. Újabb várakozás, még egy fél óra, amikor hirtelen jön, hogy a püspök elindult a kollégiumból. A tisztelgő küldöttségek fogadása tartott ilyen hosszú ideig, azért készt az új egyházfő; a küldöttségeknek nem mondhatta, hogy várjanak, azért nem

lehetett pontos a banketten. Így csak az évessel vártak az ünneplők, amit utóvégre még lehetett pótolni.

Háromnegyed négy órakor megérkezik Erőss Lajos püspök. Még nem látják az étteremben, de hallják a cigánybanda Rákóczi indulóját és éljenznek lelkesen, hosszan, sokáig azután is, hogy Erőss Lajos jószáros szelid feje föltűnik a bejártnál. Taps és a gratulációk serege közben halad a püspök az asztalfőhöz s miután kezét szorít Tiszával, majd Dégenfeld gróffal, megszagolja az eléje helyezett gyönyörű virágcsokrot és ebédelni kezd Gyorsan behozza a főtt, amiben a társaság megelőzte, de a többi fogásból már 6 szed először, mert az éhes vendég seregnek csak levest adtak, hogy egy kissé türelmesebben várjanak. A menü a következő volt.

Jérczeleves, csigatésztával
Halak
Tok és fogas tatarmártással
Bélszín, kálvin módra
finom főzeléssel körítve, nyul-
pástétommal
Magyar béles
Sültek
Malacz és pulyka
Befőtt és saláta.
Parfait
Gyümölcs, Sajtok
Kávész. Liqueur
Borok
Homoki asztali, saját termés
Rizlingi.

gróf Tisza István ur 1902 iki termése
Karbanet, vörös.

(A hivatalos tósztok.)

A harmadik fogásnál megkezdődik a pohárköszöntők sora. Erőss Lajos, az új püspök mondja, ősi magyar szokás szerint a király egészségére. Ha sűrű felhők tornyosulnak is — ugymond — a közélet egén, addig nem kell veszedelemtől tartanunk, míg Ferencz József a királyunk. Sokaig éjen a király! (Leikes éljenzés). Dégenfeld József gróf az egyház-

kerület főgondnoka a második tósztozó. Már kétszer üdvözölte ma az ő elnöktársát: egyszer az egyházkerületi közgyűlésen, azután a nagytemplomban, az installáción. Neki a hármasszám a kedvence széma tehát most a fehér asztalnál harmadszor köszönti az új püspökt, akinek hosszú életet és sok erőt kíván hogy valóra váltsa azokat a vérmes reménységeket, melyeket az egyházkerület hívei az ő püspöki működéséhez fűznek. (Zajos éljenzés és taps).

A harmadik szónok, Könyes-Tóth Kálmán volt, a debreczeni egyházkerületi közgyűlés elnöke. Azok nevében beszél, akik a választási kampányban nem az Erőss Lajos táborához tartoztak és meghajtja az új püspök előtt a volt ellenfelek lobogóját.

A következő három pohárköszöntőt csak azok hallották, akiket jó sorsuk közvetlenül a tósztozók közelébe juttatott. Szűcs Miklós dr. kuriai bíró Kovács József polgármester és Kovács Gyula elispán mondták el üdvözlőiket, mint a debreczeni társadalomnak, a város és a vármegye közönségének hivatalos szónokai. Miután Jászi Viktor dr. főiskolai igazgató beszélt, aki Erőss Lajosnak tanári érdemeit méltatta, azokat az érdemeiket, melyeket a püspök általa szerzett, hogy az ifjúságot az életnek nevelte. Szikszay Zoltán máramarosszigeti esperes a papság jókívánságait tolmácsolta.

(A hazafias tábornoak.)

Magoss György dr. városi főügyész a hadsereg debreczeni csapatának jelen volt vezetőit éltette, akik megjelenésükkel azt bizonyították, hogy a polgársággal együtt éreznek; arra üritette a poharat, hogy a véderő és a polgárság együttérzése állandó legyen. Az üdvözlésre Marrenzi Albert gróf vezérőrnagy, a Vilmos-huszárezred parancsnoka szép magyar beszéddel felelt, kifejezést adva annak a reményének, hogy a véderő és a polgárság egyetértését nem fogja megzavarni semmi sem, mert mindnyájan azt a vezéreszmét követeljük, hogy a hazának szenteljék életüket. A hazafias beszédet zajosan megéljenzették.

Materny Lajos ágostai ev. esperes a testvér protestáns egyház jókívánságaiból kötött bokráttát helyezte a püspök elé. — I-mét katona szónok következett: Zedvitz A fréd gróf vezérőrnagy aki Przemyslából jött el régi állomáshelyére. A Vilmos-huszárezd volt parancsnoka hazafias magyar beszédében adott kifejezést azoknak az érzelmeinek, amelyek őt Debreczenhez kötik. Ha az ország fővárosa Budapest, — mondta többek között — akkor Debreczen az ország szíve. A város virágzására üriti poharát. (Leikes taps, éljenzés.)

(Tisza István köszöntje.)

A tósztok sora ezzel elpihent egy darabig, amikor egyszerre Tisza István gróftól kívánta hallani a társaság. Elementáris erővel tört ki a taps és az éljenzés, amikor végre Tisza István gróf engedett a kívánságnak és beszédre emelkedett. Köszönetet mondott azoknak, akik nem a protestáns egyház hívei és mégis megtisztelték jelenlétükkel ezt az ünnepet. Nem a koteles udvariasság és a magyar vendégszeretet miatt teszi ezt hanem mivel ez a körülmény is mutatja azt a nagy igazságot, hogy a magyar protestantizmus a magyar nemzetnek és a ma-

gének mindig megmondta pontosan, mikor jön haza. Kémkedni nem szeretett. A feleséget meglepni nem akar a. Rejtegette a fenékenységét, a mennyire csak képes volt reá.

A hogy az ajtóba beilleszti a kulcsot, meghökken. Belső is van egy kucs. Hogy lehet ez? A felesége benne felejtette volna. Érthetetlen. Az asszony korán szokott lefeküdni s mindig gondosan vigyáz reá, hogy a kulcs ne maradjon az ajtóban, amikor az ura nincsen otthon. A féltékeny emberek módja szerint topregeni kezdett. Lehet: valaki mozt ment el az ő lakásából. Becsúztak. És a felesége bennfelejtette a kulcsot a zárban.

Hosszas motoszkálás után sikerült neki a kulcsot kilökní. Bement. Körünézett az előszobában Mintha nem úgy volna minden, ahogy elhagyta. A szőnyeg felgyűrődött. Valaki járt itt. Most már bizonyos.

Benyitott a szobába. Az ebédőbe. Megraskodott. Néhány könyv feküdt az asztalon s azok most fel vannak forgatva. Biztosan emékszik, hogy reggel más sorrendben állottak. Az asztalterítő félre szúrt. Lehúzták. Az asztalnál ültek Még

pedig későn este. Ha nappal járt itt vendég, föltétlenül rendet csinálnak. Az abszort megigazítják, a könyveket egybe rakják!

Nem lépett be a hálószobába. Nyomozni kezdett. Hátha ott hagyott valamit a látogató. A viziói is nétfelfogták. Homlokán lüktetett a vér. A szeméi könyve borultak. A keze reszketett az izgalomtól. Valahogyan erőt vett magán, amikor a hálószobába csöndben, tipegve belépett. Felgyújtotta a villanyt. A felesége eldult az agyban. A zajra rebtent föl, mintha most ebredne.

— Hazajöttéi?

Bodor Pal odament az asszonyhoz Szólni nem tudott.

A gyanuja azonban akkor már eloszlott. Én, — bolondság az egész. Az az ostoba képzelődés. A felesége szemé közé nézett hosszasan, melegen s azután megcsókolta az asszonyt.

Nem merte egy szóval se megkérdezeni, miért maradt a kucs a zárban, miért gyűrődött össze a szőnyeg az előszobában s miért volt az ebédőben rendetlenség. Nem vette volna a lelkére, ha ezt a tisztá, szent, madonna asszonyt az ő gyanúsításával könyvekre fakasztaná.

Szőrme

boák és kabátok minden kivitelben legolcsóbban kaphatók Uj Szűcs üzletben, Szent-Anna-utca 1. szám. Javítások elfogadtnak.

gyar társadalomnak lelkével, szívével elválaszthatatlanul össze van törve. Fejérette ezután, hogy a magyar protestantizmus a maga ügyét kezdettől fogva elválaszthatatlanul összekapcsolta a nemzeti szabadságának ügyével. Úgyeljünk, hogy ez a szolidaritás meg ne szakadjon. Örök-kétartó büszkesége a protestáns egyháznak az a szerep is, melyet a magyar kultúra terén vitt. Nem gondolhatunk ugyan arra, hogy ezentúl is vezérszerepet játszsunk, de ehhez azt fűzi hozzá, hogy hálá istennek. De kell, hogy szó legyen arról, hogy abban a nemes versenyben, mely a művelődés körül folyik, az első sorban küzdők között tovább is ott maradjunk. Egy harmadik oka annak, hogy a magyar nemzet minden öntudatos tagja rokonszenvez a protestantizmus ügyével: hogy cszbangzásba tudta hozni egymással a hitet és a tudást. Csak azoknak a nemzeteknek a társadalma életerős, melyek a tételes vallással megergyeztetik a felvilágosodottságot. Hogy a protestantizmus ezen a téren továbbra is betöltse hivatalát, ahhoz szüksége van arra, hogy a fiatal generáció fel legyen feyverkezve a szellemi élet legerősebb feyverével, a kultúrának, a tudásnak vertjével. — Ezért vallja, hogy a protestantizmus jövője a tanintézetekkel van összeforruva. A fiatal generációt el kell vezetnünk a tudásnak a forrásához és a hitnek a forrásához és mondjuk neki: igyál mind a két vízből és a saját magad munkálkodásával alkossd meg a világnézetedet. Mentsük föl egyházunkat a hipokrizistól és nyissuk meg előtte a szabad vizgá-lódás terét. Üdvözi a püspököt azért, amit ezen a téren tett.

Tisza beszédét viharos éljenzés és taps fogadta. A tetszés nyilvánításának zajja percekig tartott és mindenki sietett, hogy a protestantizmusnak ezt a kiváló vezetőjét üdvözzölje.

Rövid szünet után Gergely Antal mezőturi lelkész szellemes és költői képekben gazdag tószta keretében sorra felkösztötte a református egyház püspökeit, Bakcsy Sándort, Kun Bertalant, Antal Gábori, Kenessey Béát és Eröss Lajost. Ezután Jánosi Zoltán pohárköszöntője következett, melyet lapunk más helyén közlünk.

Harnoncourt grófnő szökése.

A nevelő volt a szöktető.

Már a tengeren vannak.

Az a szerelmi regény, amelynek szálai a magyar arisztokrácia egyik legelőkelőbb tagjának Harnoncourt Félix grófnak a leánya, Mária Lujza grófnő körül szövdnek, nagyon bonyodalmas és érdekfeszítő történet. Kiderült, hogy a grófnő szöktetője nem a régi imádója és volt kérője, Sigray Antal gróf, hanem egy elszegényedett porosz nemes, egy igen ravasz, de annál décegebb nevelő Carlsten von Lichtenfeld Károly, aki már évek óta van alkalmazásban a grófnőnél. Ez a körülmény azonban éppen nem csökkenti a szerelmi regény érdekességét. Sőt!

Harnoncourt Félix gróf, a lesújtott apa, mindjárt másnap, amikor észrevette leánya szökését, távira ilag értesítette az esetről ügyvédjét, Ardó Alfréd drt és fölkérte, hogy haladéktalanul a legnagyobb titokban, bizzon meg egy privát detektív

a kutatással. Ardó dr. megbízást adott Merle Mihály magán-detektívnek, aki a következőket derítette ki:

A szökevények a nagybecskereki pályaudvaron két Budapeste szülő első osztályú jegyet vátottak és a reggeli szelvényen Karlován és Szegeden át a mélyvonalon utaztak. Mivel azonban féltek, hogy a budapesti pályaudvaron esetleg letartóztatják őket, nem mentek be a nyugati pályaudvarra, hanem a kőbányai felső pályaudvaron leszálltak, fogadtak egy fiakert és a legnagyobb gyorsasággal kihajtottak Kelenföldre. Itt első osztályú jegyet váltottak Triesztig. Az osztrák kikötővárosban azonban egy egész napot sem töltöttek, hanem minden valószínűség szerint a legközelebbi hajóra szálltak.

Innen kezdve semmi nyom. Hogy a grófkisasszony hová hajózott délceg szerelmesével, az még mélyeséges titok.

Bojkott a debreczeni szabadkőművesek ellen.

Bohózat a tisztújítás körül.

Debreczeni elmék és a szabadkőművesek.

Ezekre a szegény, szánoivaló debreczeni szabadkőművesekre is rájár a rud. Szinte elképzelhetetlen, hogy roskadoznak és a páholyuk az alatt a súlyos csapás alatt, ami most érte őket. Tessék csak elolvasni ezt a meghívót, amit mostanában küldöttek szét a debreczeni városatyák között:

Meghívás

a folyó 1908 évi november hó 19-án — csütörtök — délután pont 5 órakor az Arany Bika-szálloda dísztermében tartandó városi bizottsági tagok értekezletére.

Többek felkérése folytán

Komlóssy Arthur városi bizottsági tag.

Szíves tudomásul:

Közmegeállapodás szerint azon t. városi bizottsági tagok, kik ezen értekezlet tanácskozásaiban résztvenni kívánnak nem lehetnek tagjai sem helybeli, sem más szabadkőműves egyesületnek, páholyoknak és így ha megjelennek, az önkényesen értetődő becsületbeli kijelentése annak, hogy ily tagsági minőségük esete fenn nem forog. Akik pedig ily helyzetükben bármely okok miatt a megjelenésben akadályozva lesznek, szíveskedjenek a fenti meghívást aláírott bizottsági tagot levélben értesíteni.

Óh, debreczeni elmék, amelyekben ez a gondolat megszületett! Micsoda egyszerű, mennyire új gondolat ez: bojkott a szabadkőművesek ellen. A debreczeni elmék közmegeállapodás útján elhatározták, hogy a tisztújítás ügyében értekezletet tartanak és közmegeállapodtak abban, hogy az értekezleten csak olyan bizottsági tagok jelenhetnek meg, akik nem szabadkőművesek. Szabadkőművesek!

Rettenetes egy szó és rettenetes fogalom. Mit csiránának azok a debreczeni elmék, ha közülük tévedne néhány szabadkőműves, ezek a 15-ik században élő, a felvilágosodottságtól irtózó, talán babonás és isten bocsé boszorka népség. Rettenetes még elgondolni is!

De mi tiltakozunk ez ellen az igazságtalanság, méltánytalanság, hogy azt ne mondjuk jogfosztás ellen. Mert nem igazságtalanság, méltánytalanság és jogfosztás-e az, hogy ezeket a szegény, tudatlan szabadkőműveseket kizárják a debreczeni elmék értekezletéből?

De még lehet segíteni a dolgon valahogy. A debreczeni elmék nem zárnak el minden utat a szabadkőművesek előtt. Ha a szabadkőművesek kilépnek a páholyukból, még meg van a lehetőség arra, hogy megtűrjük őket az értekezleten.

Rajta, rajta debreczeni szabadkőművesek! Lépjének ki iziben a páholyból, oszlassák fel a páholyt, akkor önök is elmehetnek a csütörtöki értekezletre. Mi bizonyosak vagyunk abban, hogy fel fogják használni a kínálkozó alkalmat és mind egy szálal kilépnek a páholyból. Az az értekezlet megér ily csekély áldozatot. Bizony isten.

A hit és a gyomor.

Vita a püspöki banketten.

Jánosi Zoltán és Tisza István szöcsatája

Akik az Eröss Lajos püspök tiszteletére rendezett banketten készültek, nem is sejtették, hogy micsoda meglepetés vár ott rájuk. A pompás ebéd és a szellemes tóztokon kívül olyan esemény játszódott le a Royal szálló éttermében, amelyent a fehér asztalok krónikájában keveset találunk. Ez az esemény Jánosi Zoltánnak és Tisza István grófnak a vitája volt, amelynek tárgyát a hitnek és a gyomornak a viszonya képezte.

Azt hittek általában, hogy véget ért a tósztok sora, pedig a banket kluja csak most következett. Jánosi Zoltán debreczeni lelkész mondott még pohárköszöntőt a református papokra, akiknek igazi hivatását abban jelölte meg, hogy a kisemberek érdekeit istápolják.

Tisza István gróftól ez a tószta újabb fölszólalásra készítette. Azt mondta, hogy az ő fülét a „kisember” szó csiklandia. A „kisemberek” jelszó bangoztatását ő a szociálmussal való kacérkodásnak tekintti. Szerinte nincs kisember, legföljebb az, aki nem teljesíti a gondviselés által előrt hivatását. Ilyen ember pedig a gazdagok között is van elég nagy számmal, nemcsak a szegények között. A gyomor jogát a kereszténység elveivel nem szabad összekeverni. Az igazi papnak a hivatását abban látja, ha a pap a lelki világot gondoza az embereknek, ha a szó teljes értelmében lekipasztora a reá bizott nyájnak.

Tiszának ezt a felszólalását már nem

követe olya
első tószta,
közbeszólás
dását. János
szédére, kife
egyáltalán n
a vitaközös
nagyon is a
tartotta azt
kisemberek,
jából kism
jogait igen
pontjának
meg, nem k
Jézus Krisz
géliumból,
kel bizonyít
nak jogai.
nem szociál
nem számo
mélet mar
krisztianizm
jai, ám ah
ott krisztia
ez a matér
is képes k
fordu attal
mertetésére
püspök és
emberek fö
egyházkerü
poharát.

Az é
lyeket s a
oszlott szé

Szer
Csütö
kiosztássa
Pént
Szon
Bécsben,
Vasé
Este Trap

A
cimén ma
házban a
a negyed
az adta v
a Nagym
valam ne
azután a
akadozva
Zoltánnak
teményét,
színházi
lenni s ig
hogy me
ilyen vég
mint a de
padra vis
azon, ho
megadják
azzal, —
hogy al
doznak,
amiket a
folyton
sugó ha
mint az
fiaskón
meglehe
kép köv
nem ad
ránköz

követte olyan egyhangu tetszés, mint az első tószóját, sőt néha-néha ellentmondó közbeszólás is kísérte egyik-másik mondatát. Jánosi Zoltán válaszolt Tisza beszédére, kijelentvén, hogy a fehér asztalt egyáltalán nem tartja összeférhetetlennek a vitaközzel, sőt egy ilyen társasbédet nagyon is alkalmasnak tart a vitára. Főntartotta azt a kijelentését, hogy vannak kisemberek, még pedig nagyon szempontjából kisemberek, akiknek a gyomorbéli jogait igenis meg kell adni. És az álláspontjának erősítésére tanut is nevezett meg, nem kisebb tekintéllyel, mint magát Jézus Krisztust és a szentírásból, az evangéliumból, meg a bibliából vett idézetekkel bizonyította, hogy a gyomornak vannak jogai. Aki ezt hangoztatja, az még nem szociálista. Mert a krisztianizmus, ha nem számol a gyomor jogaival, merő elmélet marad. A szociálistának és a krisztianizmusnak vannak érintkező pontjai, ám ahol ez a kettő elér egymástól, ott krisztianizmus parancsait követi, mert ez a materiális igényeken kívül a lelkieket is képes kielégíteni. Majd egy szellemes fordulat azoknak az érdemeknek az ismeretetésére tér át, amelyeket Erőss Lajos püspök és Dégenfeld József gróf a kisemberek fölsegítése körül szereztek és az egyházkerületnek két vezérére ültette poharát.

Az érdekes vita fölűdítette a kedélyeket s a bankett ebben a hangulatban oszlott szét.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szerda, Csókprulák, bohózat. C
Csütörtök, Tatárjárás, operette (új kiegészítéssel). A
Péntek, Sámson, dráma. B
Szombat, Egy magyar huszárkáplár Bécsben, énekes vígjáték C.
Vasárnap délután Harang, legenda.
Este Trapezunti hercegnő operette.

Aj díszelőadás. Ünnepi előadás címén ma este előadták a debreczeni színházban a *Nagymamát*, amelynek ez volt a negyedik előadása. Az ünnepi jelleg az adta volna meg a színházi estnek, hogy a *Nagymama* megkezdése előtt a zenekar valami nemzeti színű egyveleget játszott, azután a társulat két tagja, meglehetősen akadovva és hebegve emondta Jánosi Zoltánnak és Gál Zoltánnak alkalmi költeményét, illetve ódáját. Botrányos volt a színházi est. Nem akarunk ünneprontó lenni s így nem is emlékszünk meg arról, hogy mennyire disszonáns dolog, hogy ilyen végtelenül nagy jelentőségű aktust, mint a debreczeni püspök beiktatása, színpadra visznek. De meg kell botránkozni azon, hogyha mégis megteszik ezt és megadják az estnek az ünnepi jellegét azzal, — hogy két poémát ledarálnak: hogy akkor a szavalók folyton akadovnak, — olyan sorokat mondanak, — amiket a költemények írói nem irtak, folyton a kulisszák mögé néznek és a sugó hangját erősebben lehet hallani, mint az előadót. Nem sokat segített a fiasok az sem, hogy a költemények után meglehetősen csinosan csoportosított előkép következett, az sem, hogy a publikum nem adott tulhangos kifejezést a megbotránkozásának, mert a közönség a csinált

ünnepség hatása alatt elnézett minden mást. A legkomolyabb kritikáját az egész estnek akkor kaptuk meg, amikor a cézó után Erőss püspök egész vezérkarával együtt eltávozott és a Nagymamát az installáció vendégei közül csak azok a vidéki papok nézték, akik nagyritkán jutnak színházhoz. (h).

A színházi iroda jelentése. A *trapezunti hercegnő* reprise vasárnap este lesz színházunkban Offenbach classzikus operettje, melynek kacagató szövege nagyban hozzájárul a mű sikeréhez, annak idején Párisban évekig uralta a műsort. A főbb szerepeket ez estén Rózsa Lili, Zsigmond Anna, Gerő I. Gyöngyi Jolán, Gyöngyi Izsó, Torma, Ligeti, Kemény és Nádor adják. Az első felvonás bohóc táncát Percezel nővérek táncolják. — *Egy magyar huszárkáplár Bécsben.* Coza mulattató énekes bohózat szombaton kerül színre új betanulással. A címszerepet Horváth Kálmán adja. — *Bernstein* világhírű drámája *Sámson*, mely eddigi előadásaival nagy sikert aratott, legközelebb pénteken kerül színre az első előadás szereplőivel. Ez lesz ennek a nagyszabású műnek harmadik előadása nálunk. — *Virraszt a szerelem.* Szombaton kerül színre először Fiers és Caillaret világhírű vígjátéka *Virraszt a szerelem.* Az igazgatóság, hogy a bérlő és nagyközönségnek kedvesen a szombatra hirdette: „Egy magyar huszárkáplár Bécsben” helyett ezt a legújabb francia vígjátékot, tűzte ki műsorra C. bérletben.

ÜJDONSAGOK.

A Csokonai-kör felolvasó ülése. Ma délután tartotta meg a Csokonai-kör az idei szezonban első felolvasását a város háza nagy tanácstermében, mely zsufolásig megtelt közönséggel. *Magyar Imre* zenekarának szép nyitányával kezdődött a felolvasó ülése. Ezután Géresi Kálmán elnök mondott mélyen járó megnyitói beszédet, majd a városi dalegyület énekszámaival társult meg a közönség, ami után Csűrös Ferenc dr. olvasta fel érdekes irodalomtörténeti tanulmányát *Sinay Miklósról*. Az est középpontjában Szávay Gyula állott, ki pompás költeményével nagyszerű sikert aratott. Zugó tapsokban volt része *Horváth Kálmánnak*, aki zenekísérettel mellett énekelt. Sok derűt keltett Nagy Vilmos humoros felolvasása is. A felolvasó ülést a városi dalegyület éneke zárta be.

Böszörmény ünnepe. Hajduböszörményből jelentik, hogy ott ma *Pákozdy Sándor* megyei főjegyző Hajdúvármegye nevében megkoszorozta a Boeszkai szobrot. A koszoru letétele kisebb ünnepélyesség keretében folyt le, amelyen megjelent a város vezetősége és közönsége, továbbá részt vett azon a böszörményi tanuló ifjuság is.

Egy író letartóztatása. A fővárosi íróvilágot kínos szenzáció foglalkoztatja. A budapesti vizsgálóbíró tegnap éjjel váratlanul letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte *Szomorj Dezső* író és hírlapsíró, aki a *Fidibusz* című élelappal a *Balog Tuta* című regényt írta, mert a regényben pornografiát látott. *Szomorj* védelmében *Vaisz Sándor* dr. felfolyamodást adott be a vádtanácsához, amely ma délben

tartott ülésén megszüntette a vizsgálati fogságot és *Szomorj* rögtön szabadlábra helyezte.

A debreczeni adókiivetés. A város területére alakított egyes adókiivető bizottságma, kedden folytatta ülését s tárgyalás alá vette s megállapította a kiivetési lajstrom 2449. tételétől a 2500. tételig foglalt báránvágó, béláruló, mészáros és hentesek kereseti adótételeit. A kiivető bizottság holnap, szerdán folytatja ülését s megállapítás alá kerülnek a kiivetési lajstrom 2501. tételétől a 2550. tételéig foglalt hentes- és szalonnakereskedők kereseti adótételei.

Magyar ember — newyorki belügyminiszter. Az a hír, hogy magyar ember lesz Newyork állam belügyminisztere, ma valóra vált, *Newyorkból* táviratozzák, hogy Newyork állam *König S. Salamon* volt magyar állampolgárt választotta belügyminiszterévé, akinek rangja a kormányzó után következik.

Eszterházy Pál gróf házasságának emlékére. idézni a város közönségének gróf *Eszterházy Pált*, ki nem régen távozott el Debreczenből. *Eszterházy Pálról* azóta nem egyzser hallott a város közönsége. Most házasodni készül a gróf, aki a napokban tartotta eljegyzését *Andrássy Ilona* grófnővel, özv. gróf *Andrássy Tivadarné* leányával.

A debreczeni zenekedvelők társaságának hangversenye. Ritka művelzetben fog részesülni városunk zenekedvelő közönsége, midőn a *debreczeni zenekedvelők társasága* az első nagy hangversenyét az „*Arany Bika*” dísztermében ma este 8 órakor rendezi. A hangversenyen melynek műsorát már lapunk előbbi számában közöltük, közreműködik *Vecsey Ferenc* hegedűművész, *Marschalkó Rózsi* énekművész, *Dienzl Oszkár* zongoraművész és id. *Lányi Ernő* és ifj. *Lányi Ernő*. A zenekedvelők társaságának azon tagjai, akik a társaság hangversenyére a jegyeiket még nem váltották ki, ezen jegyeket *Csáthy Ferenc könyvkereskedésében* átvehetik, ugyanott a nem tagok részére még korlátozott számban ülőhelyekre és állóhelyekre szóló jegyek ma este 6 óráig kaphatók, azontul pedig az esti pénztárnál.

A városi tisztviselők arcképes igazolványai. *Kovács József* polgármester a következő felhívást bocsátotta ki a városi tisztviselőkhez: Felhívom a féláru vasuti jegy váltására igényjogosult városi tisztviselőket, hogy arcképes igazolványukat meghosszabbítás végett — egy korona kezelési illetékekkel együtt — folyó évi december hó 1-éig a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalba szolgáltatassák be.

Uj ügyvéd. *Szűcs Andor* dr. jeles képzettségű ügyvédjelölt ma kitűnő sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát Budapesten. Az új ügyvéd Debreczenben nyitja meg irodáját.

Erzsébet királyné emlékezete. A debreczeni felső kereskedelmi iskola ifjusága e hó 19-én az iskola tornatermében *Erzsébet királyné* emlékeztetésére ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Hullassatok könyvet! *Schnöller* ól. 2. Adja a vegyeskar. 3. Alkalmi beszéd. Tartja *Labancz Mihály* tanár. 4. Az A B C-és néni, *Gyöngyi Izsó* ól. Szavalja *Österreicher Mór* felső osztályu tanuló. 5. Magyar dalok, cimbalmon előadja *Gyarmathy István* felső osztályu tanuló. 6.

Elővezényelt, Méderitz. Előadja a polgári fiúiskolai énekter. 6. Teme és. Sass Adá-
tól Szavalja Waiszkron Emma a női kör
tanfolyam növendéke. 7. Trois petites
symphonies, Dancolatól. Előadják Borbály
Imre, Fűrési Ernő és Kalmár Béla kö-
zönség osztályu tanulók. 8. Mi a haza?
Ábrányi Emiltől. Zenéjét szerző Horváth
Akos. Kanitzer Mariska zongoraki érete
mellett előadják Steinhardt Aladár felső
osztályu tanuló és Bardócz Kálmán pol-
gári fiúiskolai első osztályu tanuló. 9.
Himnusz. Előadja a vegyeskör. Az ünne-
pély délelőtt 10 órakor kezdődik.

A statusquo izraelita hitközség elemi
iskolájában november 19 én délelőtt fél
10-kor a növendékek Erzsébet ünnepét
rendeznek igen érdekes műsorral.

A Hortobágy lecsapolása. A
Hortobágy pusztáinak nagy részén
tavasszal és ősszel állandóan vízenyomás a
föld s ennél fogva használhatatlan. Hajdu-
vármegye vezetőségének közbenjárása
folytán a belügyminiszter úgy rendelkezett,
hogy a vízenyomás területekről a hóviz tartal-
mát el kell távolítani, ennél fogva azt esze-
rtőzni fogják. E tárgyban december
hó 10 én helyszíni szemlét tart a megye
vezetősége amelynél részt vesz a város is.

**Szociálista városatyák Bal-
mazyvároson** Balmazyvároson ma tör-
tént meg tizenkét képviselőtestületi tag-
nak a választása. Érdekes, hogy vala-
mennyi megválasztott képviselőtestületi
tag szociálista párti.

Uj doktor juris A napokban
avatták doktorá a budapesti tudomány-
egyetemen dr. Liedermann Henrik, deb-
reczeni ügyvédjelöltet. A tehetséges fiatal
jogász fényes sikerrel szerepelt a dok-
torátust, amennyiben egyhangú kitüntetés-
sel avatták doktorrá.

A méz, mint gyógyszer, ség-
fő és tüdőhurut ellen Gyógyítja az i flu-
enzát, gyomorbait, torokgyököt (difteria)
torokfajást hurutos háttalmakat, számar-
hurutot szájfajást Elősegíti a gyermekek
csontosodását A csecsemő nyálkásságát
megszünteti. Vízben vagy kávéban oldva
elősegíti az emésztést. Minden ide felső-
rőt betegséghez külön használati utasítás.
Ne fogadjunk el olyan mézet, melynek
cukortartalmát nem ismerjük. Tejesen
érett, 85 fokos cukortartalmu idei p rze-
tésű csemege és gyógyszer 1 kiló 2 kor.
üveggel együtt 2 kor. 60 fillér, minden
üvepért 60 fillért visszaadunk Hun-
méhészet telep Debreczen Városi raktár
Arany János utca 2. földszint 4.szám

**A dánosi cigányok ügye a
Kurián** Budapesti tudósítók táviratozza,
hogy a Kurián ma kezdte tárgyalni a da-
nosi rablógyilkos cigányok bűnügyét. A
mai nap a semmisségi panasok ismerle-
tesével tett el. A tárgyalás három negy-
napig tart.

Öreg honvédek köszönete.
Alulírott 48 es honvédek ezuton is hálás
köszönetüket fejezik ki Szabó János ur-
nak, a kishégyesi 35 sz. anyja bérője-
nek, aki f. hó 15 én a városi muzumban
tejesített reményes után nekik szemé-
lyenként 2-2 koronát adományozott.
Domján György, Papp Pál, Bruckner
József

Goldstein Karolina felhívja a
t. hölg es figyelmet a kir káthán levő
lezujaib szentesi miderek megtekinté-
ére

Ujtöltésű zsebvilánylámpák
érkeztek Mentze Henrik ujdonságok
áruházába Kossuth u. 4 sz. darabja
2. 0, 4 - és 5. - korona, utan töltés
1.20 korona.

Gummi különlegességek Győrfi
Sándor készítőszel Simonofy-u. 2. sz. a.

**Divatos őszi és téli Női és
Leány felöltöket, boákat, model ka-
pokat** csak a Hajdumegye legnagyobb
Rozsa fele áruházban Kistemplombazár
lehet már mártól kezdve olcsón vásárolni.
Kérem meggyőződni! Legnagyobb raktár.

Percol Carola táncziskoájában
előadások megkezdődtek. Széni Anna-
utca 22. szám.

Közgazdaság.

Terményfőzsdé.

AVATÁS E. debreceni bizományos társasági jelentés.
Budapest, 1908. november 17

Készaru 5 magasabb, határidők nagyon szilárdan
indultak, az üzlet folyamán tognap zárlatnál pár
fillérrel elenyhultak.

1909 októberi buza	11 02 03
1908. májusi buza	11 02 03
1909. áprilisi buza	12 80 81
májusi rozsa	11 02 03
1909 októberi rozsa	9 49 50
1909. áprilisi rozsa	10 78 79
októberi zab	3.50.-51
1908. májusi zab	11 02 03
1909. áprilisi zab	11 02 03
1909 májusi tengeri	7 54 55
1908 májusi	11 02 03
1908 szeptemberi tengeri	11 02 03
1909 augusztusi tengeri	11 02 03

Házasságközvetítő Iroda megnyitása!!!

Van szerencsém az érdeklődőknek
ezennel tudomására hozni, hogy a több
oldalról ötént felszólítások elől - bár
mennyire akartam is - kitérni nem
tudtam és így évek óta fenálló hrd-
ési irodámmal kapcsolatosan Debre-
cen első házasságközvetítő Irodáját a
mai napon ezenel megnyitóm. Hogy
ezen újabb vállalatomat mely pedante-
riával fogom vezetni, arról szólom
szük égtelen, működésemet a közönség
maró meri. annak fényes tanujele évek
óta fenálló hirdelési nagyirám veze-
tése és az azelőtti értezők dr Kardos
Samu, dr. Király Peter és dr. Szőlős
Dezsd ügyvéd urak irodájában eltöltött
fogalmazó segédk működéseim.

Előjegyzéseket úgy a férfiak, mint
a hölye részről is csak előkelőbb
koroktól fogadok el.

Ezertes költések nincsenek, e u-
pán előjegyzési dítek emén fizetend-
le a megbízás felvételkor egyszer s
mindenkorra 10 korona.

A leggyobb dísz récéval for-
dulhat hozám mindenki és legyen
meggyőződve arról hogy ezen új mű-
ködésemben a titoktartás szent köteles-
ségem leendő Irodám fekvése már ma-
gában véve diszkret, nem nyílt ud-
ban hanem mindjárt a kapu alatt van
a Csopó-u. 13. számú házban és nem
feltűnő az, ha társis jön hozzám, mert
nogy ki milyen ügyben jart náiam, azt
meg csak gyönyörű sem gyaníthatja
senkis m, a me nyiban irodám többfele
ügyletekkel foglalkozik, kiterjed hir-
detési gyuletekre, adásvételi ülyletekre,
okmánykészítésre inkasszációkra stb.

Mély tisztelettel:

Nagy Lajos.

Bösendorfer zongorák

hangversenyekre mérsékelt ár-
ban állandóan kölcsön kaphatók
kizárólag

Schmidt S.

zongora és hangszer
raktárában.

Stock-Cognac

Medicinal

szavatolt valódi bor-
párlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,
BARCOLA.

Egyedüll Cognac gőz-
főzde, állandó hivatalos
vegyl ellenőrzés alatt.

Kapható jobb minden
üzletben

1608/1908. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbróságának V.
2690/2-1908. számu végzése folytán köz-
hírré tétetik, miszerint Kühne E cég
részese, Boró Balint és neje debreczeni
lakosoktól 69 kor. 20 fillér tőke, ennek 1907.
évi decz mber hó 1. napjától számított
6% kamatai és az eddig összesen 47 kor.
16 fillér perköltség erejé g 1908 évi júius
hó 29-én bíróság felü foglalt és 618 kor-
onára becsült tőke és gazdasági eszközök
**1908 évi november hó 18 án délután
3 órakor** kezdetét vevendő és Facsika 40.
sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen
a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz
fizetés mellett, szükség esetén becsáron átul
is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jo-
gosított végrehajtók javára, elrendeltetik.
Debreczen, 1908. évi október hó 16.

Olah Géza bírói kiküldött.

150000 korona vagyonnal

bíró hajadon,

földbirtokos leánya, 21 éves férjtel keres
Azo kívül még több száz vagyonos
parthie előjegyzésben úgy hogy minden
igénynek bármikor megfeleltent. For-
duljon minden háza utandó Schlesinger
céghez, Berlin 18.

1. hlg. Csala
1. " Törm
1. " Orosz
5. " Finon
Friss Szar
Kol
déli gyüm-
sében. Hat

Ilona

Az egy-
tészhez legal-
Bármilyen k-
Kaphat-
Álland-
nőségü

Tűzif

raktá

kösz

Var

Debreczen,
Telefon 4

U

a k

Aj-
ramat k-
aljakban
szerinti
san tel-
alatt ké-
Sajat v-
minden
nagy v-
Sz-
közönsé

Fer

Hajadon
Bajusz

Gró

DEBR

Fel

KIVONAT.

1 Hlg. Családi vegyes kávé . . . 2 kor.
 1 " Törmelék csokoládé . . . 1.80 f.
 1 " Orosz tea, finom . . . 6 kor.
 5 " Finom csemege szálló . . . 1.40 f.

Friss Szardínia és Cacaó megérkezett
Kohn Henrik

déli gyümölcs és csokorka kereskedésben. Hatvan utca 5. — Telefon 388.

Ilona szalon Brikket.

Az egyedüli szagnélküli köszén, főtéshöz legalkalmasabb és legtakarékosabb. Bármilyen kályha fűtő-hez is használható. Kapható minden fűszerüzletben. Állandóan van raktáron legjobb minőségű

Tüzifa raktár **Tüzifa raktár**

köszén és faszén.

Tisztelettel

Varga Károly

szén kereskedő

Debreczen, Arany János-utczával szemben.
 Telefon 465. Telefon 465

Uj üzlet

Kossuth-utca 17.

a **kék csillag**-hoz.

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat kész árukban u. m. Binzokban, aljakban gyermekruhákban — Mertek szerinti elvállalást gyorsan és pontosan teljesítek. Gyászruhákat 6 óra alatt készítek mérsékelt árák mellett. Saját varroda az üzletben. Azonkívül mindenféle rőfös és rövidarukban nagy választékot tartok.

Szíves pártfogást kérem a n. é. közönségnek.

Tisztelettel

Ferenzy József.

Hajdusági Szép a hajusz

Hajuszpedra

Hajdusági PEDRO-vé.

Elismert legjobb különlegesség a hajusz növényesítésére és ápolására, mely nem avasodó zsírmintes növényi balzsamos anyagokból készül.

Hatása gyors és biztos

Törvényesen védve.
 1 doboz 50 fillér, postán csak 8 doboz küldetik 1 kor. 15 fillér, bérmentés utánvétel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyezőszerész.
 DEBRECZEN, Kossuth-utca 5. sz.
 „Arany egyszerv” gyógyszerár.
 Telefon 498. sz. Telefon 498. sz.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bankügyelet kötésére is.

Az igazgatóság

MERKLER SOMA

nap és esőernyő gyártó

Temesvár — Debreczen.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

férfi- és női esernyőkben

2 koronától a legfinomabb kivitelig.

Iskolai gyermek esernyőket

1 korona 60 fillértől.

Kizárólag francia mellfűzőkben

nagy választék 3 koronától feljebb.

SZŐNYEGEK

jutta spárta, hollandi, kidermüster, tapistry, velenr, futó és salen szőnyegek minden nagyságban, torontali szőnyegek divanteritők, buto szővetek és cseppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalteritők

szövet és csipke függönyök, stórek,

Szabó Lajos fiai

divat, vászon és szőnyeg raktára

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapították 1842. évben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen Piacz-utca 16 sz.

Bika szállodával szemben.

Női blouzok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, kectyúk, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallegok, Női, férfi és gyermek f héneműek.

Olcso árak! Müvirágok! Pontos kiszolgálás!

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Szőnyegek, Függönyök,

Ágy- és Asztalteritők, Flaneltakarók.

Linoleum.

Valódi persa szőnyegek

nagy raktára.

A t. közönség tudomására hozzuk, miszerint

PAVLOVITS és SZILÁGYI

műépítész és építőmesterek

cég alatt közös építés-tervezési és vállalkozási irodát nyitottunk.

Debreczen,

Piacz-utca 42. szám. I. emelet

(Lamprecht-palota.)

Minden reggel 8 órakor friss pörkölésű

Melange-kávé

(gyöngy, kuba, mocca, portoricó fajok)

kapható

DEUTSCH-nál

Piacz utca 38 Hatvan-utca 9.

Fazekas Imre

Villamos-Világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselete.

Iroda Debreczen, Piacz utca 77. sz. az udvarban.

Telefon sz. 567. Telefon sz. 567.

A modern electrotechnika minden e szakmába vágó munkáitával foglalkozik, — lakások, üzletek, kastélyok, gyárak, műhelyek és egyéb helyiségek Villanyvilágítási és Erőátviteli berendezéseit a legmegbízhatóbban, a legnagyobb szakszerűséggel és igen jutányos árban készíti.

Tervezetek és költségvetés díjtalan.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanelok, barchetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek.

Franciá P. D. jegyű fűzők

Arccfátyol, divatövek, gyöngy- és bér díszítések

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szabó Lajos fiai

divat, vászon és szőnyeg raktára

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapították 1842. évben.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből uzenett minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választéket csatolni.

Vigyázzon! Uraktól leveletl ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Eladó vaspénzszekrény. Egy álló íróasztal alakú Wertheim szekrény igen jó karban eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Egy liter szalon petrolium 12 krajczár készpénz fizetés ellenében Főlegyházy János fűszerkereskedésében Piacz és Miklós utca sarok.

Vigyázat! 1 liter szalon petrolium 12 kr., 1 klg. szilva 12 kr., 100 klg. vágott fa 120 kr. Darvas Micsa Teleki-utca sarok.

Fiatall fűszer és festék kereskedő segéd azonnal felvétetik Hatvan u. 13. sz. a.

Földvári L.
debreceni első elektrotechnikai gyár és villa os szerelési vállalat Kossuth u. 1.
Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamoscsengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását nagy helyben, mint vidéken legjutányosabban eszközöl.

Eladó ház Erzsébet ut 12. sz. ház eladó Érkezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Esti órára könyvelést vagy más irodai munkát elvállal Magoss Varga u. 43.

Vidéken egy jó forgalmu fűszer üzlet keresmai joggal és dohány engedéllyel, kényelmes lakással bérbeadó. Czim a kiadóhivatalban.

50.000 drb. ritka külföldi bélyegből válogathat fél és negyed áron a **Harmathy** antiquariumában fűvészkert-utca 14. szám.

Állandóan friss érkezés!

Egy pénztárnok keresetik. Czim a kiadóban.

Keresek intelligens családnál teljes ellátást özvegy urnó részére.

Pénz kölcsönt 4-5% minden nagyságban eseti jótállónélkül adós levélre, váltóra, fekvőségre, stb. részletfizetésre is ad A. Antrop, Berlin N. O. 18. Válaszbélyeg.

Levélbélyegek. Remek levélbélyegek, 15 000 különféle, valódiságért kezelek, kifogástalan, ugyszintén levelezőlapok, kívánatra választéket küldök, 50-70 százalékkal olcsóbb mint más árjegyzékben. **A. Welsz** levélbélyeg kereskedés Wien I. Adlbergasse 8. (Londonban fiók) bevásárlás.

Varrodák, üzlettulajdonosok és szulók figyelmébe ajánlom teljesen új modern divatu, gőzüzemű, **Pliszszórozó és guverrirozó** létesítményeket, **Aupirókat,** gyermek ruhákat, szoknyákat, toltettedrokat olcsón, gyorsan, szépen készítek Vidéki megrendeléseket azonnal elintézek lk ódy **Jánosné Csapó** utca 68.

Kopirprés megvételre kerestetik a kiadóhivatalban.

Lakás. Pető Imre máv. főleadó kéri jóbarátait és ismerőseit, hogy ha a péterfiai körzetben egy figyelmes házigazdánál alkalmas két (3 és 2 szobas), esetleg ilyen lakásu egész házban, tágasabb udvarral, melléképítményekkel és jó vizű kúttal bíró tiszta egészséges lakást tudnának a májusi negyedre ajánlani, erről őt értesíteni sziveskednének.

Száz mázsa gazdasági célokra alkalmas krumpli eladó. Gólya-utca 17

Helyi üzynök, ki aprított fa és szén eladása jutalek ellenében vállalkozik. megbizhatóságát igazolni tudja és 100 kor. óvadéket letenni képes felvétetik **Klár Andor** irodájában Miklós utca 23.

Értesítés.

A debreczeni izr. hitközség 140.000 törlesztési kölcsöne részkötvényeinek 12-ik törlesztési kisorsolása Lestyán Adorján kir. közjegyző jelenlétében megtartatván ez alkalommal a 22, 35, 63, 107, 111, 125, 161, 149, 217, 222, 224, 240, 276, 282, 331, 336, 338, 347, 350, 361, 380, 397, 418, 456, 472, 522, 540, 584, 605, 611, 633, 638, 652, 681, 691. számú részkötvények kisorsoltattak. A kisorsolt részkötvények 1909. márczius hó 1-től kezdve az esedékessé vált szelvények 1909. január hó 1-től kezdve a Korona takaréknál (Piacz-utca 6.) beválthatók.

A debreczeni izr. hitközség előljárósága.

Ékszer, zsebórát

bizalommal

jótállás mellett.

Halász Nándor

órás és ékszerésznél

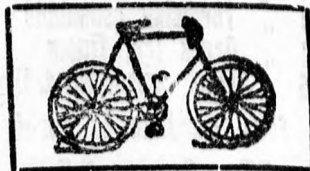
lehet vásárolni.

Debreczen, Piacz-utca 24. sz.

Fehérló szálloda épület.

Kerékpár, varrógép, gramofon

villamossági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék:

lemez ujdonságokban.

Elvállalunk villamos felszereléseket mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas-és fémszerelvényeket, zománczolás, nikkelenést és az összes e szakmába vágó munkákat szakemberien és pontosan készíjük.

Geller és Hémet műszerészek, Debreczen, Hatvan-utca 8. szám.

Szakértelemmel készített szemüvegek és orrcsipelek

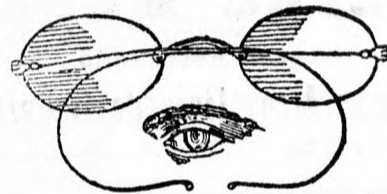
rövidlátó, távollátó, gyengélátó és operált szemeknek.

Színházi látcsövek

gyöngyház és alumínium nyeles legfinomabb achromatikus üvegekkel nagy választékban és legolcsóbban kaphatók

Fischer Jakab

látcsőésznél

Főtér 23 szám Sesztina ház.

1839-1908. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 4213/6-1907 számú végzése folytán közhírre tételük, miszerint Terdik János részére 237 kor. 04 fillér tőke, ennek 1907 évi november hó 27. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 176 kor. 59 fill. perkoltség erejéig 1908 évi február hó 9 én bíróság felüfoglalt és 872 koronára becsült butoroktóli álló ingóságok **1908. évi november hó 21 én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és N. Csere Szató c. őszház megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajtatók javára elrendeltetik. Debreczen, 1908. évi október hó 16

Olah Géza bírói kiküldött.

Legrégibb és legelőbb tea legy

Főraktár **Mayer Jenő**nél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovits könyvnyomdájában, Piacz-utca 48. szám a fűpostávi szegélyben